

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

Кафедра соціальної роботи та реабілітації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
_____ САВИЦЬКА І.М.

«_____» _____ 2025 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри *соціальної роботи та реабілітації*

Протокол № 3 від 26.03.2025 р. Завідувач
кафедри _____ СОПІВНИК І.В.

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Соціальна робота»
першого (бакалаврського) рівня

_____ ОСАДЧЕНКО І.І.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Виробничої (проектної) практики

Галузь знань:

Спеціальність:

Освітня програма:

Факультет:

Розробник:

І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

І10 Соціальна робота та консультування

«Соціальна робота»

гуманітарно-педагогічний

кандидат пед. наук, доцент Наталія БОНДАРЕНКО

Київ – 2025 р.

Опис Виробничої (проектної) практики

Освітній компонент «Соціально-психологічне консультування різних груп клієнтів отримувачів соціальних послуг» є обов'язковим (цикл спеціальної (фахової) підготовки).

Основними **завданнями** курсу є:

- ознайомити студентів з теоретичними основами, принципами, методами та організаційними формами реабілітаційної роботи з різними соціальними групами,
- формування практичних навичок щодо розробки, планування та реалізації реабілітаційних програм у соціальній сфері.

1. Опис практики

Галузь знань, (спеціалізація), освітній ступінь		
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення	
Спеціальність	i10 Соціальна робота та консультування	
Освітньо-професійна програма	Соціальна робота	
Освітній ступінь	перший (бакалаврський)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	нормативна	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	-	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	4	не передбачено ОПП
Семестр	8	
Лекційні заняття	не передбачено	
Практичні, семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	150 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	-	

2. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою виробничої (проектної) практики є закріплення й поглиблення теоретичних знань, набутих під час навчання, формування професійних навичок і компетентностей, ознайомлення з організаційними структурами, завданнями та функціями установ соціальної сфери у сфері соціальної роботи.

У результаті вивчення освітнього компоненту здобувач вищої освіти повинен:

знати: основні етапи реалізації соціального або волонтерського проекту, принципи планування, організації та оцінки соціальної діяльності, методи виявлення соціальних проблем і потреб цільових груп, етичні стандарти взаємодії з клієнтами, партнерами, командою, основи документального супроводу проектної діяльності, механізми взаємодії з базою практики та місцевими громадами, методи рефлексії, самоаналізу та командної роботи, показники оцінки ефективності міні-проектів.

уміти: виявляти актуальні соціальні проблеми у сфері практики, розробляти, планувати та реалізовувати міні-проект у реальному соціальному середовищі, працювати в команді, взаємодіяти з наставниками, партнерами та клієнтами, вести необхідну документацію практики (щоденник, план, звіт), проводити самооцінку та рефлексію результатів власної діяльності, презентувати результати проектної діяльності, застосовувати набуті знання з фахових

дисциплін для розв'язання практичних завдань, дотримуватися норм професійної етики та стандартів соціальної роботи.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК1).

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК2).

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК3).

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК4).

- Здатність планувати та управляти часом (ЗК5). 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК6).

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК7).

- Навички використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК8).

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7).

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК10).

- Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми (ЗК11).

- Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК12).

- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (ЗК13).

- Визначеність і наполегливість з поставлених завдань і взятих обов'язків (ЗК14).

- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК15)

- Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціальнопедагогічного, юридичного, економічного, медичного) (ФК1).

- Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів (ФК2)

- Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. Знання державних стандартів надання соціальних послуг. Знання технік безпеки в роботі з різними клієнтськими групами.

- Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

- Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

- Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

- Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

- Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

- Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

- Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. 11.Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

- Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.
- Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.
- Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.
- Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад без проявів упередженого до них ставлення, із врахуванням гендерного підходу.
- Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.
- Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
- Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері (ФК18).
- Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи (ФК19).
- Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах (ФК20).
- Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами (ПРН1).
- Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань (ПРН2).
- Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід (ПРН3).
- Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми та формулювати пропозиції щодо шляхів покращення соціальних ситуацій, вирішення проблем, що призвели до складних життєвих ситуацій (ПРН4).
- Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки (ПРН5).
- Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях (ПРН6).
- Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань (ПРН7).
- Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціальнополітичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях (ПРН8).
- Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги (ПРН9).
- Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах (ПРН10).
- Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин (ПРН11).
- Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності (ПРН12).
- Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів (ПРН13).
- Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога (ПРН14).
- Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки (ПРН15).
- Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу (ПРН16).

- Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів (ПРН17).
- Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів. Вміння працювати в команді надавачів соціальних послуг в межах компетентності та повноважень (ПРН18).
- Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин (ПРН19).
- Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання (ПРН20).
- Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень (ПРН21).
- Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей (ПРН22).
- Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки (ПРН23)

3. Програма та структура виробничої (проектної) практики

№ п/п	Зміст і види роботи	Години
1.	Ознайомлення з базою практики	10
2.	Виявлення проблеми/потреб	15
3.	Планування проекту	25
4.	Реалізація міні-проекту	50
5.	Спостереження, консультування	15
6.	Аналіз, рефлексія, супервізія	25
7.	Підготовка звіту та презентації	10
8.	Усього	150

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	

8. Форми організації практики

- Індивідуальна та групова проєктна робота
- Онлайн/офлайн консультації з керівником
- Самостійна робота з джерелами
- Презентації результатів

9. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда; – тестування;
- захист практичних робіт, проєктів;
- самооцінювання.

10. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

11. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

12. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно

0-59	незадовільно
------	--------------

13. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

14. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4558>)
- презентації до лекцій
- відеоаналіз практичних ситуацій
- кейс-завдання
- тести для самоконтролю
- глосарій понять дисципліни

15. Рекомендована література Основна література:

1. Основи соціального проектування : навч. посіб. К.: ЦСП, 2020.
2. Менеджмент соціальної роботи: навч. посіб. К.: Каравела, 2021.
3. Практикум із соціальної роботи. К.: Логос, 2020.
4. Проектний підхід у соціальній роботі: навчально-методичний посібник. К.: Інтерсервіс, 2022.

Додаткова література:

1. Варнава У. Соціальна реабілітація : методичні рекомендації до семінарських занять. Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2023. – 28 с.
2. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» : офіс. веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
3. Мафтин Л., А.Шульга. Профілактика та корекція відхилень поведінки: метод. реком. до сем. занять. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 56 с

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство соціальної політики України. Консультування та підтримка вразливих груп населення Режим доступу: <https://www.msp.gov.ua/news/18529.html>
2. Українська мережа за права дитини. Психосоціальна підтримка сімей у складних життєвих обставинах. Режим доступу: <https://childrights.org.ua/psycho-support>
3. Національна соціальна сервісна служба України. Психологічна допомога в соціальній роботі. Режим доступу: <https://nsssu.gov.ua/psycho-help>
4. Міжнародна федерація соціальних працівників (IFSW). Guidelines for Social Work and Psychosocial Support. Режим доступу: <https://www.ifsw.org/social-work-guidelines-psychosocial>